

Dosarul nr.2ra-612/19

prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Dondușeni, (Jud: A. Albu)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Jud: A. Albu, A. Toderaș, E. Bejenaru)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vera Luchianciuc împotriva Ministerului Justiției, Instituția Medico-Sanitară Publică „Centru Medicilor de Familie Dondușeni”, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova, Ministerul Sănătății cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, anularea ordinului de eliberare din funcție

împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care s-au respins apelurile depuse de Vera Luchianciuc, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea din 16 februarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni,

constată:

La 11 aprilie 2017, Vera Luchianciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Sănătății cu privire la repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, anularea ordinului de eliberare din funcție.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, Procuratura raionului Dondușeni a intentat în privința sa o cauză penală de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 215 alin. (1) Cod penal și art. 329 alin(2) lit. b) Cod penal.

Astfel reclamanta a relatat că, prin sentința din 26 decembrie 2013 a Judecătoriei Dondușeni, a fost achitată, pe motivul că faptele încriminate nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunilor.

Nefiind de acord cu sentința enunțată, procurorul din Procuratura raionului Dondușeni a declarat apel împotriva sentinței menționate. Prin decizia din 27 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți, a fost casată integral sentința din 26 decembrie 2013 a Judecătoriei Dondușeni și pronunțată o nouă hotărâre, prin care în temeiul art. 275 pct. (4) și art. 332 alin. (1) Codul de procedură penală a fost încetat procesul în partea învinuirii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 215 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală. Totodată Vera Luchianciuc a fost declarată vinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 2 ani cu privarea de dreptul de a exercita profesia de medic pe un termen de 2 ani. În temeiul art. 90 Cod penal a fost dispusă suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoarea pe un termen de 1 an. Acțiunile civile înaintate de Elena Donos, Vitalie Bodorin, Anastasia Antonevici și Inga Toacă au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

Având în vedere decizia din 27 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți, prin avizul nr. 447 din 10 iunie 2016, Biroul de Probațiune Dondușeni, a solicitat Instituției Medico-Sanitare Publice „Centru Medicilor de Familie Dondușeni” încetarea contractului de muncă încheiat cu Vera Luchianciuc.

Prin ordinul nr. 49 din 10 iunie 2016 a Instituției Medico-Sanitare Publice „Centru Medicilor de Familie Dondușeni”, Vera Luchianciuc a fost eliberată din funcția de medic de familie în baza art. 82 lit. c) Codul muncii, începând cu 15 iulie 2016.

Prin decizia din 31 ianuarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost casată decizia din 27 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți în partea condamnării Verei Luchianciuc în baza învinuirii pe art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu dispunerea achitării în această parte, din motiv că fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii. În rest au fost menținute prevederile deciziei atacate în partea acțiunii civile și în partea încetării procesului penal pe învinuirea în baza art. 215 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție.

Luând în considerație decizia din 31 ianuarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, Vera Luchianciuc a depus cerere în adresa Instituției Medico-Sanitare Publice „Centru Medicilor de Familie Dondușeni” cu privire la anularea ordinului nr. 49 din 10 iunie 2016 privind eliberarea din funcție și achitarea salariului pentru absența forțată de la muncă.

Reclamanta a notat că prin ordinul nr. 21 din 9 martie 2017 a Instituției Medico-Sanitare Publice „Centru Medicilor de Familie Dondușeni” a fost angajată în funcția de medic de familie.

Prin urmare, Vera Luchianciuc a indicat că a fost lipsită de dreptul de a munci 9 luni și a considerat că Ministerul Justiției urmează să-i achite salariul pentru absența forțată de la muncă în mărime de 50 551,47 lei.

Suplimentar reclamanta a susținut că la examinarea cauzei penale a suportat cheltuieli de transport în sumă de 693,40 lei.

De asemenea, Vera Luchianciuc a indicat că ulterior pronunțării deciziei din 27 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți s-a adresat la Agenția Servicii Publice, prin care a solicitat eliberarea pașaportului, însă cerere a fost respinsă, deoarece a fost condamnată. Reclamanta a considerat că pârâtul urmează să-i restituie prejudiciul material în sumă de 850 lei, ceea ce constituie prețul pașaportului.

Vera Luchianciuc a relatat că având în vedere decizia din 27 ianuarie 2016 a Curții de Apel Bălți, la mai multe posturi de televiziune a fost publicat faptul că un medic de familie din Dondușeni a fost condamnat pentru neglijența în serviciu și răspândirea tuberculozei. Astfel, reclamanta a menționat că publicațiile efectuate de către posturile de televiziune îi lezează onoarea și demnitatea.

Reclamanta a accentuat că prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești i-a fost cauzat un prejudiciul moral în sumă de 500 000 lei.

Reclamanta Vera Luchianciuc a solicitat încasarea din contul statului în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 500 000 lei, cheltuielile suportate pentru tratamentul medical în sumă de 1006,30 lei, cheltuielile suportate pentru perfectarea pașaportului în mărime de 850 lei, anularea ordinului nr. 49 din 10 iunie 2016 a Instituției Medico-Sanitare Publice „Centru Medicilor de Familie Dondușeni” privind eliberarea din funcție, restabilirea în funcția de medic de familie în temeiul deciziei din 31 ianuarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, încasarea din contul statului în beneficiul său a salariului pentru absența forțată de la muncă în sumă de 50 551,47 lei pentru perioada 10 iunie 2016 – 9 martie 2017, dezmințirea la posturile de televiziune MOLDNEWS, NDF5, PRIME, CANAL3, MD1, Publica TV, Jurnal.MD și Sănătatea INFO, despre condamnarea la 2 ani de închisoare cu suspendarea dreptului de a ocupa funcții în instituțiile medicale timp de 2 ani pentru neglijență în serviciu și răspândirea bolilor epidemice și încasarea din contul statului în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 7000 lei.

Prin încheierea din 25 mai 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, a fost admisă cererea reclamantei cu privire la renunțarea în parte la acțiune, fiind dispusă încetarea procesului în ceea ce privește pretențiile înaintate de Luchianciuc Vera cu privire la încasarea din contul statului în beneficiul său a cheltuielilor suportate pentru tratamentul medical în sumă de 1006,30 lei, cheltuielile suportate pentru perfectarea pașaportului în mărime de 850 lei și dezmințirea la posturile de televiziune MOLDNEWS, NDF5, PRIME, CANAL3, MD1, Publica TV, Jurnal.MD și Sănătatea INFO, despre condamnarea la 2 ani de închisoare cu suspendarea dreptului de a ocupa funcții în instituțiile medicale timp de 2 ani pentru neglijență în serviciu și răspândirea bolilor epidemice (f.d.165-168, vol. I).

Prin încheierea din 21 iunie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, a fost introdus în proces în calitate de pârât Instituția Medico-Sanitară Publică „Centru Medicilor de Familie Dondușeni” (f.d.179-182, vol. I).

Prin hotărârea din 16 februarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Vera Luchianciuc, fiind încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Verei Luchianciuc prejudiciul moral în sumă de 5000 lei. În rest pretenția privind repararea prejudiciului moral în partea ce ține de suma restantă în valoare de 495 000 lei, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. A fost anulat ordinul nr. 49 din 10 iunie 2016 a Instituției Medico-Sanitare Publice „Centru Medicilor de Familie Dondușeni” privind eliberarea din funcția de medic de familie a Verei Luchianciuc, a fost restabilită Vera Luchianciuc în funcția de medic de familie din 10 iunie 2016. A fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Verei Luchianciuc compensarea salariului în sumă de 53 838,81 pentru perioada 15 iulie 2016- 9 martie 2017, a fost încasat parțial din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Verei Luchianciuc cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6000 lei. A fost respinsă ca fiind neîntemeiată cerința Verei Luchianciuc privind încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a cheltuielilor de transport în legătură cu deplasarea la Curtea de Apel Bălți în sumă de 693,40 și a cheltuielilor de asistență juridică în legătură cu examinarea cauzei penale în mărime de 3000 lei (f.d. 241-242, vol. I, f.d. 22-31 vol. II).

Prin încheierea din 14 martie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, a fost corectată eroarea evidentă strecurată în hotărârea din 16 februarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni, cu indicarea că urmează a fi încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Verei Luchianciuc compensarea salariului în sumă de 39 645,55 lei pentru perioada 15 iulie 2016 - 9 martie 2017 (f.d.18-19, vol. II).

Prin decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, au fost respinse apelurile depuse de Vera Luchianciuc, Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției, fiind menținută hotărârea din 16 februarie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni (f.d. 72-85, vol. II).

Pentru a hotărî astfel, instanțele de judecată au considerat a fi aplicabile speței prevederile Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Astfel, instanțele au stabilit cu certitudine că prin decizia irevocabilă din 31 ianuarie 2017 a Curții Supreme de Justiție, Vera Luchianciuc a fost declarată nevinovată în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal. În consecință, instanțele au concluzionat că prin achitarea inculpatei, aceasta are dreptul de a beneficia de repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

La 14 ianuarie 2019, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 86 , vol. II).

La 6 februarie 2019, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus recurs împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea încasării din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Verei Luchianciuc a salariului în sumă de 53 838,81 pentru perioada 15 iulie 2016- 9 martie 2017, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

Recurentul Procuratura Generală a Republicii Moldova în motivarea recursului, a indicat că instanțele de judecată la adoptarea hotărârilor contestate, au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios în partea încasării din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul Verei Luchianciuc compensarea salariului în sumă de 53 838,81 pentru perioada 15 iulie 2016- 9 martie 2017.

Astfel recurentul a menționat că în privința Verei Luchianciuc nu a fost aplicată măsura preventivă arestul preventiv. Suplimentar recurentul a accentuat că în cadrul urmăririi penale, intimitei i-au fost respectate toate drepturile procedurale prevăzute de Codul de procedură penală.

Recurentul a notat că la determinarea prejudiciului moral, instanțele urmau să respecte și criteriu echității, care presupune că despăgubirea pentru prejudiciul moral trebuie să fie justă, rațională, echitabilă. Recurentul a considerat că instanțele de judecată au aplicat în mod eronat normele de drept material și de drept procedural în partea încasării prejudiciului material și moral.

La fel recurentul a specificat că Vera Luchianciuc urma să depună cerere prealabilă în adresa angajatorului, prin care să solicite încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă în temeiul art. 90 alin. (2) Codul muncii. Prin urmare, recurentul a considerat eronată concluzia instanțelor de judecată privind încasarea salariului din contul Ministerului Finanțelor.

La 4 martie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Ministerului Justiției, Verei Luchianciuc , Instituției Medico-Sanitare Publice „Centru Medicilor de Familie Dondușeni”, Ministerului Sănătății, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 1 martie 2019, Ministerul Justiției a depus recurs împotriva deciziei din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În motivarea recursului, recurentul Ministerul Justiției a indicat că pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de

urmărire penală, sunt necesare unele condiții speciale și anume existența faptei ilicite.

Astfel recurentul a susținut că la materialele cauzei nu sunt anexate acte ale judecătorului de instrucție sau ale instanței de judecată cu privire la declararea ca fiind ilegale ale acțiunilor organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau a instanțelor de judecată.

Recurentul a menționat că nu poate fi admisă cauzarea unui prejudiciu în cazul încetării procesului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 215 alin. (1) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală, întrucât acest fapt nu constituie temei de reabilitare.

Mai mult recurentul a accentuat că în conformitate cu art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoarea pe un termen de 1 an, iar intimata nu a executat pedeapsa privativă de libertate.

Recurentul a considerat că suma acordată de instanțele de judecată este una exagerată și neexplicabilă. Totodată recurentul a invocat că instanțele au ignorat principiile conform cărora unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că cuantumul despăgubirii trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daune, și nici venituri nejustificative pentru victimelor daunelor.

La 5 martie 2019, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Procuraturii Generale a Republicii Moldova, Verei Luchianciuc, Instituției Medico-Sanitare Publice „Centru Medicilor de Familie Dondușeni” și Ministerului Sănătății, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 20 martie 2019, Procuratura Generală a Republicii Moldova a depus referință la cererea de recurs declarată de Ministerul Justiției, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și deciziei instanței de apel.

La 21 martie 2019, Vera Luchianciuc a depus referință la cererea de recurs înaintată de Ministerul Justiției, solicitând declararea recursului ca fiind inadmisibil.

La data stabilită pentru examinarea cauzei, Vera Luchianciuc, Ministerul Justiției și Instituția Medico-Sanitară Publică „Centru Medicilor de Familie Dondușeni” nu au înaintat referință la cererea de recurs depusă de Procuratura Generală a Republicii Moldova, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Totodată la data stabilită pentru examinarea cauzei Instituția Medico-Sanitară Publică „Centru Medicilor de Familie Dondușeni” nu a înaintat referință la cererea de recurs depusă de Ministerul Justiției, prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

Analizând admisibilitatea recursurilor, conform art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră inadmisibile cererile de recurs formulate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

În procedura de filtru, instanța de recurs a reținut că decizia integrală a instanței de apel din 25 septembrie 2018 a fost expediată în adresa părților la 14 ianuarie 2019 (f.d. 86, vol. II), însă conform avizelor de recepție se confirmă faptul că recurenții au recepționat decizia instanței de apel la 17 ianuarie 2019 (f.d. 88, 91, vol. II).

Astfel, în atare situație, instanța de judecată a constatat că recursurile declarate de Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției sunt depuse în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, materialele cauzei au confirmat faptul că recursurile nu au fost examinate anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recursuri, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Temeiurile declarării recursului sunt enumerate exhaustiv în alineatele (2), (3) și (4) ale acestui articol.

Rațiunea acestor dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În aceste condiții, trebuie observat caracterul extraordinar al aceste căi de atac, la care se poate recurge doar în cazurile excepționale enunțate de dispozițiile art. 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Din acest punct de vedere, completul Colegiului își propune să verifice esența și temeiurile recursurilor, precum și argumentele privind caracterul nelegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO).

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, *inter alia*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), 13 ianuarie 2009, para. 24; *Akaki Tchaghiashvili v. Georgia*, 2 septembrie 2014, para. 34).

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, *de exemplu*, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, para. 39 – 40; *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, para. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, întrucât însăși natura sa solicită o reglementare specială din partea statului, care beneficiază de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, para. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, para. 64).

În același timp, în jurisprudența sa consecventă, Curtea Europeană a precizat că interpretarea normelor de procedură reprezintă o chestiune de drept intern și ține, în principiu, de competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (*a se vedea*, *de exemplu*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 25; *Vučković și alții v. Serbia (excepții preliminare)*, 25 martie 2014, para. 80; *Miessen v. Belgia*, *ibidem*, para. 70).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În același context, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă urmăresc protejarea interesului părții, precum și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și a bunei-administrații a justiției (*a se vedea*, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, para. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, para. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, para. 35; *Miessen*, *ibidem*, para. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, para. 36 - 37).

În speță, instanța constată că cererile de recurs declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției sunt formulate în baza art. 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă, așa cum prevede art. 437 alin. (2), lit. f) din Codul de Procedură Civilă.

Completul judiciar notează că-i revine obligația de a verifica dacă argumentele recurenților întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibile cererile acestora, inclusiv dacă normele de drept invocate în favoarea punctului lor de vedere sunt incidente la soluționarea fondului cauzei. Cu toate acestea, trebuie subliniat că din succesiunea actelor dosarului reiese că recurenții au reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel deja s-a pronunțat.

Prin urmare, Colegiul constată că încălcările invocate, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă. Deci, în mod evident, lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența și temeiul cererilor de recurs, impuse de art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, *inter alia*, *Helle v. Finlanda*, 19 decembrie 1997, para. 55; *Latourniere v. Franța*, 10 decembrie 2002, para. 2; *Hansen v. Norvegia*, 2 octombrie 2014, para. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 alin. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs, ca fiind „lipsit de șanse de succes” (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen v. Finlanda* (nr. 2), *ibidem*, para. 24; *Beniamin Nersesyanyan*, *ibidem*, para. 23 – 24; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34 sau *Papaioannou v. Grecia*, 2 iunie 2016, para. 45).

Mai mult, instanța observă că recurenții Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției au formulat prezenta cerere după ce au avut posibilitatea de a fi audiați de o instanță de fond și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Levages Prestations Services v. Franța*, 23 octombrie 1996, para. 48; *A. Menarini Diagnostics S.R.L. v. Italia*, 27 septembrie 2011, para. 59; *Akaki Tchaghiashvili*, *ibidem*, para. 34).

În sfârșit, în limitele impuse de art. 439 alin. (3) din Codul de procedură civilă, instanța conchide că recursul dedus judecății nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, adică nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, care ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicări eronate din partea instanței judecătorești ierarhic inferioară a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. Din aceste raționamente, completul Colegiului constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, fiind respectat, în viziunea instanței, raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3

judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursurile declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției nu ridică probleme de drept și nu pot fi acceptate spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursurile declarate de către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Ministerul Justiției se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan